

Til Justis- og beredskapsdepartementet

31. januar 2025

Hørings svar – helhetlig gjennom av vergemålsloven

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Vergemålsloven skal favne om mange ulike mennesker med ulikt behov for støtte. Som interesseorganisasjon for mennesker med demens, ser vi at behovet for støttetiltak vil være individuelt og endres over tid etter hvert som sykdommen utvikler seg. Det er av stor betydning å ha et regelverk som sikrer at behovene til den enkelte blir ivaretatt på en fullverdig måte. Vi slutter oss derfor til departementets vurdering om at vergemålsloven bør videreføres, framfor å skulle erstatte denne loven med en ny lov om beslutningsstøtte.

Vi har disse kommentarene til forslaget om endringer i tilstandsvilkåret i § 20:

Nasjonalforeningen for folkehelsen har ved tidligere anledninger påpekt at ordlyden som beskriver tilstandskravet i lovens § 20 er uheldig. Vi er derfor svært positive til at departementet nå foreslår endringer. Vi er enig i at det er fornuftig å ha en ordlyd som er fleksibel og som gjør det tydelig at tilstandsvilkåret er en rettslig standard.

Demens er en svært alvorlig sykdom. I dag finnes det ingen medisiner eller kur. Sykdommen utvikler seg i negativ retning for dem som får diagnosen, og sykdommen er irreversibel. Med det utgangspunktet er vi usikre på om begrepet «reduert helsetilstand» nedgraderer det alvorret som ligger i å ha en demenssykdom. I alminnelig dagligtale oppfatter vi at «reduert helsetilstand» gjerne brukes med en større letthet, slik at begrepet omfatter alt av større og mindre kroniske plager som mange lever med. Med en slik forståelse synes vi begrepet blir for vagt til å favne om en langt fremskreden demenssykdom der behovet for støttetiltak vil være stort. Vi forstår at begrepet må ses i sammenheng med lovens øvrige krav. Vi har merket oss at det i forslaget til merknad til § 20 er presisert at forslaget ikke er ment å endre gjeldende rett, og at demens er nevnt særskilt i merknaden. Isolert sett ser vi likevel at begrepet kan oppleves som for vagt til å omfatte demens. Vi ber derfor departementet vurdere om det kan være en løsning å føye til «alvorlig sykdom» i ordlyden, slik; «*En person over 18 år som har alvorlig sykdom,*

reduisert helsetilstand eller [osv].» Vi ber departementet også vurdere om det bør komme fram av merknaden til § 20 at demens er en irreversibel sykdom og at utviklingen av sykdommen vil føre til økende behov for støttetiltak.

For de øvrige forslagene i høringsnotatet viser vi til departementets vurderinger. Vi støtter fullt ut både vurderingene og forslagene. Vi mener forslagene gjennomgående er basert på vurderinger som ivaretar balansen mellom ulike hensyn på en god måte.

Med hilsen

Bo Gleditsch

generalsekretær

Ane Brurberg Haugland

juridisk seniorrådgiver